



ROMANO MISSIO 1906

VUOSIKERTOMUS 2024



YHDESSÄ KOHTI YHDENVERTAISTA HUOMISTA –
VOIMAANNUTTAMALLA, TUKEMALLA JA VAIKUTTAMALLA KOKO
ROMANIYHTEISÖN HYVÄKSI; LAPSESTA VANHUKSEEN JA
YKSILÖSTÄ PERHEESEEN.

ROMANO MISSIO ON RAKENTAMASSA VOIMAANNUTTAVAA JA
YHDENVERTAISTA YHTEISKUNTAA, JOSSA JOKAINEN ROMANI VOI
TUNTEA ITSENSÄ ARVOSTETUKSI JA OSALLISEKSI, TARJOAMALLA
MONIPUOLISIA JA LAADUKKAITA PALVELUITA, JOTKA TUKEVAT
HEIDÄN HYVINVOINTIAAN KAIKISSA ELÄMÄNVAIHEISSA.

Romano Missio ry vuosikatsaus 2024

Kohtaamista, kunnioitusta ja kulttuurisensitiivisyyttä



Vuosi 2024 oli Romano Missio ry:lle merkittävä uudistumisen ja vaikuttavuuden vuosi. Uusi toiminnanjohtaja Mertsä Ärling aloitti kehittämispainotteisen työnsä helmikuussa pitkäaikaisen toiminnanjohtajan jäätyä eläkkeelle. Strateginen muutosprosessi käynnistettiin, ja sen myötä keskityttiin talouden vakauttamiseen, viestinnän ja brändin uudistamiseen sekä johtamisen kehittämiseen.

Romano Mission toiminta tavoitti vuoden aikana **5 933 henkilöä** eri puolilla Suomea – romaniasiakkaista viranomaisiin, opiskelijoihin ja yhteistyötahoihin. Työn kivijalkoja olivat diakonissosiaalinen tuki, asiantunteva ohjaus, kulttuuritulkkaukset, koulutukset ja romani-identiteetin vahvistaminen sekä yhteiskunnallinen vaikuttavuus.

Toiminnan vaikuttavuutta ohjasivat vahvasti järjestön **arvot**:

- **Ihmisarvo:** Asiakkaita kohdeltiin kunnioittavasti, kokonaisina ihmisinä.
- **Ammatillisuus:** Tuki oli asiantuntevaa, läsnä olevaa ja viranomaisyhteistyöhön pohjautuvaa.
- **Oikeudenmukaisuus:** Romano Missio puolusti romaniasiakkaiden oikeuksia ja reagoi syrjintään.
- **Yhteisöllisyys:** Leirit, vertaistuki ja vapaaehtoistoiminta loivat osallisuutta ja toivoa.

Keskeiset toimintakokonaisuudet vuonna 2024

- **Diakonissosiaalinen työ:** Yli 2 800 viranomaiskohtaamista ja 500 avustustapausta. Tuki keskittyi asumiseen, toimeentuloon ja oikeuksiin, yhteistyössä mm. sosiaalitoimistojen, asuntotoimistojen ja Kelan kanssa.
- **Päiväkummun lastenkoti:** Tarjosi turvallisen, kulttuurisesti sensitiivisen kodin keskimäärin 11,5 lapselle. Vaikka toiminta jäi tappiolliseksi, panostettiin edelleen arkeen, leireihin ja harrastuksiin.
- **RRT-palvelut (Naisten Kulma, VOITTO, VOIVA):** 200 asiakasta, joista 54 eli rikoksetonta elämää. 3 huostaanottoa purettiin, 29 asiakasta säilytti tai sai asunnon. Pohjois-Suomen AVI myönsi kunniakirjan kulttuurilähtöisestä työstä.
- **Terne Apre – Nuorten vuoro:** Tavoitti 102 romaninuorta. Nuoret saivat tukea elämänhallintaan, koulutukseen kiinnittymiseen ja turvalliseen vapaa-aikaan. Hanke sai kansainvälistä tunnustusta EU:n Phirena Menca -verkostolta.
- **Arvokas elämä:** Päättynyt hanke tavoitti yli 1 600 henkilöä ja lisäsi osaamista lähisuhdeväkivallan kulttuurisensitiivisessä kohtaamisessa.
- **Romanikieli sukujen siltana:** 10 mestaria ympäri Suomea aloitti paikalliset kieliryhmät. Materiaalipankki ja mentorointi vahvistavat suullista kielenkäyttöä perheissä.

Tulokset ja vaikutukset

- 85 % asiakkaista sai konkreettista tukea arjenhallintaan.
- 46 % koki taloudellisen tilanteensa parantuneen.
- 62 % koki osallisuutensa yhteisöön lisääntyneen.
- 63 % koki motivaationsa käyttäen romanikieltä vahvistuneen.
- 94 % viranomaisista kertoi koulutusten lisänneen ymmärrystä romanikulttuurista.
- Medianäkyvyys kasvoi 85 %, ja romanien oma ääni kuului entistä voimakkaammin yhteiskunnassa.

Strateginen linjaus 2025–2030

Vuoden aikana tehty työ loi vahvan pohjan tuleville vuosille. Strategiassa korostuvat:

- Saavutettavuuden ja osallisuuden laajentaminen koko maahan
- Vaikuttava viestintä ja näkyvyys
- Yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja edunvalvonta
- Diakonissosiaalinen tuki kaikkein haavoittuvimmille



Keskustoimiston henkilöstö

- Mertsu Ärling, toiminnanjohtaja
- Martti Kiveläinen, talouspäälikkö
- Mervi Pamukci, johdon assistentti
- Alida Friman, sosiaaliohjaaja
- Tenho Ärling, viestinnän assistentti (Paikka-auki hankkeessa oppisopimuksella)



Uusi brändi, kotisivut ja logot

www.romanomissio.fi



Hallitus

- Timo Laaninen pj.
- Tuula Blomerus vpj.
- Jeppe Isberg jäsen
- Leea Järvinen jäsen
- Henry Hedman jäsen
- Malla Laiti jäsen
- Richard Blomerus varajäsen
- Jouni Lehtikoinen varajäsen
- Marjatta Ojala varajäsen

RM:N TOIMINTA

YLEINEN JÄRJESTÖTYÖ

Romano Mission keskushallinto toimi edelleen Helsingin Malmilla, osoitteessa Vilppulantie 2 C 4. Operatiivinen hallinto koki merkittäviä muutoksia vuoden aikana. Pitkäaikainen toiminnanjohtaja Tuula Åkerlund päätti 17 vuoden mittaisen palvelusuransa helmikuussa 2024. Hänen seuraajakseen valittu Mertsu Ärling aloitti kehittämispainotteisen työnsä keskustoimistolla strategiatyön siivittämänä.

Uuden toiminnanjohtajan johdolla Romano Mission kehittämistyö lähti liikkeelle järjestön kehittämispäivissä rakennetun strategian ja eettisten periaatteiden pohjalta. Kehittäminen keskittyi erityisesti kolmeen keskeiseen kokonaisuuteen:

1. **Talouden vakauttaminen ja järjestelmien uudistaminen**, mukaan lukien talousprosessien selkeyttäminen.
2. **Viestinnän ja brändin uudistaminen**, jolla pyrittiin kasvattamaan järjestön tunnettuutta, vahvistamaan identiteettiä ja tavoittamaan uusia kohderyhmiä monikanavaisesti.
3. **Johtamisen ja johtamisprosessien kehittäminen**, painottuen selkeisiin vastuunjakoihin, henkilöstön perehdytykseen, ammatilliseen kasvuun ja työhyvinvointiin.

Näillä toimenpiteillä vahvistettiin koko järjestön strategista suuntaa ja valmisteltiin Romano Mission toimintaa entistä vaikuttavammaksi ja läpinäkyvämmäksi tuleville vuosille. Vuoden alussa luotiin yhdessä työntekijöiden kanssa strategia vuosille 2025–2030, jonka tavoitteet rakentuvat juuri näille kolmelle kehittämisalueelle. Pitkä aikavälin strategialla luotiin vakaata ja suunnitelmallista perustaa tulevalle kasvulle ja yhteiskunnalliselle vaikuttamiselle.

Vuoden 2024 aikana keskustoimistolla työskentelivät toiminnanjohtajan lisäksi talouspäälikkö Martti Kiveläinen ja johdon assistentti Mervi Pamukci. Sosiaali- ja diakoniatyötä toteutti Alida Friman, joka jäi ansaitulle eläkkeelle syyskuussa. Hänen työtehtäviään jatkoivat toiminnanjohtaja, talouspäälikkö ja johdon assistentti. Toiminnanjohtaja vastasi kokonaisvaltaisesti viestinnästä, henkilöstön kehittämisestä ja koulutuksesta sekä ulkoisista suhteista, kun taas talouspäälikkö ja johdon assistentti huolehtivat talous- ja toimistohallinnosta sekä sidosryhmäyhteistyöstä.

Hallinto ja kokoukset

Romano Mission sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 9.9.2024 keskustoimistolla, jossa valittiin uusi hallitus vuodelle 2025. Vuoden 2024 valittu hallitus kokoontui vuoden aikana yhteensä 11 kertaa. Lisäksi vuoden aikana järjestettiin säännöllisesti henkilöstön yhteisiä toimistopalavereita kuukauden ensimmäisenä tiistaina, joissa käytiin läpi ajankohtaiset kuulumiset, tapahtumat ja koulutustarpeet.



Johtoryhmä

- Mertsu Ärling toiminnanjohtaja
- Jani Lindroos palvelupäällikkö
- Mertsu Berg projektipäällikkö
- Pia Kara projektipäällikkö



Taloustiimi

- Mertsu Ärling toiminnanjohtaja
- Alida Friman palveluohjaaja
- Martti Kiveläinen talousvastaava
- Mervi Pamukci toimistosiihteri



Romano Mission työntekijät vuonna 2024 oli yhteensä 44

- Keskustoimisto 5
- RRT 7
- Arvokas Elämä -hanke 3
- Terne Apre -hanke 3
- Päiväkummun lastenkoti 17
- Muita yksittäisiä työntekijöitä 9



Yhteistyötahoja

- 55 eri tahoja. Kasvua 18 % edelliseen vuoteen verrattuna

Kehittämistyöryhmät

Toimintavuoden aikana uusi toiminnanjohtaja jatkoi kehittämistyöhön panostamista. Erityisesti Päiväkummun lastenkodin kehittämistä varten perustettu työryhmä kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Työryhmän kokoonpanoon kuuluivat toiminnanjohtaja Mertsu Ärling, Tuula Blomerus, Leea Järvinen, Martti Kiveläinen, Mervi Pamukci sekä lastensuojelutyön erityisasiantuntija Tina Mäkelä. Työryhmä keskittyi palvelun laadun, kustannustehokkuuden ja kulttuurisensitiivisyyden kehittämiseen. Vuoden aikana työryhmän jäsenistöstä valtuutetut kävivät katsomassa mahdollisia uusia tiloja sijaishuoltoyksikön tarpeisiin.

Romano Mission muu yleinen asiakaskunta koostui moninaisesta avuntarvitsijajoukosta, joista yli 70 prosentilla oli monia erilaisia haasteista. Yksittäisten henkilöiden ja perheiden asioiden hoitaminen vaati aikaa ja yhteistyötä monen eri viranomastahon kanssa. Erityisesti lastensuojelutyössä ja asumiseen liittyvissä asioissa yhteistyö oli tiivistä eri viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa.

Kohderyhmät ja vaikuttavuus

- **Tavoitetut henkilöt:** 2 026
- **Syrjäytymisvaarassa olevat romanit:** 400 henkilöä
- **Diakonisen avustamisen vaikuttavuus:** 1 500 henkeä
- **Yli 60-vuotiaat kansalaistaidottomat romanit:** 40
- **Koulutus- ja asennetyö:** 1 106 henkilöä
- **Opiskelevat romanit (varhaiskasvatus – korkeakoulu):** 96
- **Entiset lastenkotiasiakkaat:** 53

Romanikielen elvytystä ja identiteetin vahvistamista edistettiin onnistuneesti. 63 % osallistujista kertoi motivaation romanikielen käyttöön kasvaneen ja 45 % vanhemmista teki konkreettisia muutoksia arjessa lastensa koulunkäynnin tukemiseksi.

Vapaaehtoistyö

Toiminnassa oli mukana 8 vapaaehtoista, jotka tukivat perheitä viranomaisasiointissa ja ohjasivat palveluihin. Vapaaehtoiset olivat tärkeä lisäresurssi asiakastyössä ja yhteisön tavoittamisessa.

Romano Mission yhteistyötahot 2024

Valtionhallinto ja viranomaiset

- STM-RONK (Sosiaali- ja terveysministeriön romanasiaian neuvottelukunta)
- Aluehallintovirastot (AVI)
- Valvira
- Vähemmistövaltuutettu
- Yhdenvertaisuus-, ihmisoikeus- ja lapsiasiaian valtuutetun toimisto
- Sosiaaliylitarkastaja
- Sosiaalitoimistot
- Sosiaaliamies
- Potilasiamies
- Kela
- TE-toimisto (viitattu epäsuorasti ohjauksessa)
- Edunvalvojat

Asuminen ja asumistuki

- Ara-asunnot

- Asuntotoimistot
- Asumisyksiköt
- Asumisentuki
- Tilakeskus
- Asukaspalvelu KRITS

Koulutus- ja kehittämistahot

- Opetushallitus (ml. romaniväestön koulutustiimi ja romanikielen elvytystyöryhmä)
- Diakonia-ammattikorkeakoulu (Diak)
- LSRA-arviointikeskus
- Allianssi ry
- Kaupunkien nuorisopalvelut
- Nuorisotoimi
- Stadin ammattiopisto
- Diak

Sosiaali- ja terveystalvelut

- Lastensuojelu
- Lastensuojelun keskusliitto
- Turvakodit
- Kotisairaanhoido
- Vammaispalvelu
- Palvelutalot
- Monika-Naiset liitto

Uskonnolliset yhteisöt ja diakoniatyö

- Kirkkohallitus – Kirkko ja romanit -neuvottelukunta
- Seurakunnat (esim. Helsingin Saalem, Malmin Saalem)
- Kirkon diakoniatyö
- Vankilakirkot
- Suomen Helluntaikirkko – *Hyvällä sydämellä* -hanke

Järjestöt ja kansalaisyhteiskunta

- Sininauhaliitto ry
- Elämä ja Valo ry
- Suomen romaniyhdistys ry
- Suomen Romani Forum
- Paikalliset romaniyhdistykset ja -työryhmät eri paikkakunnilla
- Aseman Lapset

Oikeus- ja turvallisuusviranomaiset

- Poliisi (ml. Poliisiammattikorkeakoulu yhteistyö)
- Vankilat: Vanaja, Hämeenlinna, Ojoinen, Kestilä, Köyliö, Kylmäkoski, Oulu, Pelso, Kerava
- Vankilan sosiaalishteerit

Työssä käytetyt mittarit

Työssään RM hyödynsi useita mittareita ja tilastollista merkintää, joilla seurattiin toiminnan vaikuttavuutta ja edistymistä.

- **Elämänhallinnan paraneminen:** Yhteistyö viranomaisten kanssa auttoi parantamaan elämänhallintaa, lisäämään taloudellista vakautta ja henkistä hyvinvointia.
- **Omien juurien arvostus:** Tietoisuuden lisääminen ja kulttuurisen identiteetin vahvistaminen auttoivat arvostamaan omia juuriaan ja kieltään, parantaen itsetuntoa ja edistäen kaksoisidentiteetin kehitystä.
- **Osallisuuden ja yhdenvertaisuuden vahvistuminen:** Toiminnan myötä kokemukset eriarvoisuudesta vähenivät, ja heidän luottamuksensa yhteiskunnallisiin palveluihin vahvistui.

- **Asennevalmennus:** Edisti pääväestön ja viranomaisten ymmärrystä romanikulttuurista ja vähensi ennakkoluuloja, mikä paransi romanien asemaa yhteiskunnassa.

Tulokset ja vaikutukset

Vuoden 2024 toiminta tavoitti yhteensä 5 933 henkilöä, mukaan lukien sosiaalipalveluohjausta tarvitsevat romanit, syrjäytymisvaarassa olevat perheet, vanhukset sekä kulttuurineuvontaa tarvitsevat viranomaiset, opiskelijat ja yhteistyötahot. Toiminnan seurauksena romaniväestön palveluiden saavutettavuus, osallisuus ja hyvinvointi vahvistuivat merkittävästi.

Tuloksina näkyi erityisesti:

- Arjen- ja elämänhallinnan parantuminen: 85 % asiakkaista sai konkreettista tukea arjenhallintaan, ja 46 % koki taloudellisen tilanteensa parantuneen.
- Omatoimisuuden ja osallisuuden vahvistuminen: 62 % asiakkaista koki osallisuutensa yhteisön toimintaan lisääntyneen.
- Romanikielen ja identiteetin vahvistuminen: 63 % osallistujista koki motivaation romanikielen käyttöön kasvaneen.
- Yhdenvertaisuuden ja kulttuurisen ymmärryksen lisääntyminen: 94 % koulutuksiin osallistuneista kertoi saaneensa uutta tietoa romanikulttuurista, mikä edisti asennemuutosta viranomaistyössä.

Toiminnan kivijalkoina olivat asiantunteva neuvonta ja ohjaus, koulutukset, kulttuuriluennot sekä diakonissosiaalinen tuki. Yhteistyö vapaaehtoisten ja laajan viranomais- ja järjestöverkoston kanssa oli ratkaisevassa roolissa tavoitteiden saavuttamisessa.

Romano Mission vahva osallistuminen yhteiskunnalliseen keskusteluun, edunvalvonta ja viestintä tekivät romaniasiakkaiden tarpeet ja oikeudet näkyväksi. Medianäkyvyys kasvoi 85 %, ja romaniväestön ääni kuului aiempaa vahvemmin päätöksenteossa ja palvelujärjestelmissä.



Romano Mission arvot

- **Ihmisarvo** - Jokainen on ainutlaatuinen ja arvokas – kohtaamme kunnioittaen.
- **Ammatillisuus** - Teemme työmme osaavasti, luotettavasti ja eettisesti.
- **Oikeudenmukaisuus** - Edistämme yhdenvertaisuutta ja reagoimme epäoikeudenmukaisuuteen.
- **Yhteisöllisyys** - Rakennamme yhteyttä – kukaan ei jää yksin.

Yhteenveto vaikuttavuudesta:

- **Yksilön ihmisarvo:** Asiakkaita kohdeltiin kunnioittavasti vaikeissa tilanteissa. Henkilökohtainen tuki – kuten kotikäynnit, virastoasiointi ja palveluohjaus – oli konkreettista välittämistä.
- **Ammatillinen tuki:** Yli **2 800 viranomaiskohtaamista** osoittaa syvää asiantuntemusta ja yhteiskuntarakenteiden tuntemusta. Romano Missio oli viranomaiskentällä luotettava asiantuntijakumppani.
- **Oikeudenmukaisuus käytännössä:** Romano Missio reagoi syrjintään, tuotti kulttuurisesti sensitiivisiä lausuntoja ja osallistui rakenteellisen syrjinnän purkamiseen yhdessä viranomaisten kanssa.
- **Yhteisöllisyys ja osallisuus:** Yhteisöä rakennettiin tapahtumien, vapaaehtoistoiminnan ja tukitoimien kautta – kuten **Hyvällä sydämellä -lahjakortein**, jotka tavoittivat 70 vähävaraista perhettä.
- **Vaikuttavuus ja äänen kuuluviin saaminen:** Medianäkyvyys kasvoi 85 %, ja romanien oma ääni vahvistui yhteiskunnallisessa keskustelussa.

Strateginen osuma 2025–2030 linjaan:

Tavoite 1 – Saavutettavuus & osallisuus: Toimintaa vahvistettiin erityisesti pääkaupunkiseudun ulkopuolelle.

Tavoite 3 – Vaikuttava viestintä: Romano Missiosta tuli entistä tunnetumpi ja

tunnustetumpi toimija.

Tavoite 8 – Yhteiskunnallinen vaikuttaminen: Romaniasiakkaiden asiat vietiin eteenpäin systemaattisesti viranomaistasolle ja suuren yleisön tietoon.

Tavoite 9 – Diakonissosiaalinen tuki: Syrjäytyneiden ja vähävaraisten tukeminen oli toiminnan ydintä.

Vuoden 2024 toiminta osoitti jälleen, että pitkäjänteinen, moniammatillinen ja kulttuurisesti sensitiivinen työote voi tuottaa konkreettisia ja kestäviä muutoksia. Syksyllä eri syitten takia jäi hakematta Stean yleisavustus, joka loi loppuvuodelle ikävän varjon muttei ylitsepääsemättömän tekijän. Kokonaisuudessaan Romano Missio vahvisti asemaansa asiantuntevana ja vaikuttavana toimijana romaniväestön osallisuuden ja hyvinvoinnin edistäjänä Suomessa.



Henkilöstö

- **Johtaja:** Hanna Pekonen
- **Kasvatusvastaava:** Dimitri Theslund
- **Työntekijöitä yhteensä:** 17 työntekijää

1 kokki

10 amk-koulutettua

6 muuta koulutuksen omaavaa



Lapsilukumäärä kuukausittain

- Tammikuu 13
- Helmikuu 13
- Maaliskuu 13
- Huhtikuu 13
- Toukokuu 13
- Kesäkuu 12
- Heinäkuu 11
- Elokuu 10
- Syyskuu 10
- Lokakuu 10
- Marraskuu 10
- Joulukuu 10

LASTENSUOJELUTYÖ

Vuonna 2024 Päiväkummun lastenkoti jatkoi toimintaansa Hämeenkoskella tarjoamalla 14-paikkaisen kodin, jossa lapset ja nuoret saivat ammatillista sijaishuoltoa. Lastenkodin toiminta perustuu kristillisiin arvoihin, joissa jokainen lapsi nähdään ainutlaatuisena Jumalan luomana yksilönä.

Lastensuojelutyön päätavoitteena on antaa lapsille turvallinen koti ja kasvuympäristö tilanteissa, jolloin se ei ole mahdollista vanhempien toimesta. Sen tehtävä on myös vahvistaa lasten ja nuorten kykyä arvostaa omaa kulttuuritaustaansa sekä säilyttää romani-identiteetti suomalaisessa yhteiskunnassa. Toimintavuotena painotimme edellisten vuosien tavoin erityisesti romanikulttuurin ymmärtämistä ja sen erityispiirteiden huomioon ottamista. Henkilökunta koostui sekä romanitaustaisista että pääväestöön kuuluvista ammattilaisista, jotka tarjosivat syvällistä asiantuntemusta romanikulttuurista.

Vuonna 2024 keskityttiin järjestämään lapsille mieluisia harrastus- ja leiritoimintoja. Lapset osallistuivat muun muassa ratsastukseen, tanssiin ja painiin. Erityisen suosittuja olivat kesäloman aikaiset mökkeilyt Vesijärven rannalla sekä perinteiseksi muodostunut huvipuistoreissu Linnanmäelle.

Vuoden 2024 aikana henkilöstön jatkuva kehittäminen on ollut keskeisessä roolissa. Työntekijät osallistuivat säännöllisiin työnohjauksiin ja henkilöstöpalaveriin, ja heidän ammattitaitoaan on vahvistettu kiintymyssuhdetyöskentelyn, kiinnipito- sekä EA- ja lääkeshoidonkoulutusten kautta. Päiväkummun kiinteistössä tehtiin yhteistyötä Kiinteistöhuolto Nummelan kanssa, joka huolehti kuukausittaisesta paloilmoittimen testauksesta ja teknisestä huollosta.

Vuoden aikana lasten määrä vaihteli 13–10 välillä (keskimäärin 11,5 lasta), minkä takia syksyllä aloitettiin TUTA-syistä muutosneuvottelut. Muutosneuvottelujen tavoitteena oli saada aikaan rakenneuudistus ja tarvittavia säästöjä toiminnan kannattavuudeksi. Säästöjä saatiin tehtyä 60 % tavoitteesta mutta lapsiluvun pysyessä alhaisena säästötoimenpiteet eivät olleet riittäviä. Toiminta jäi vuonna 2024 tappiolliseksi.



Henkilöstö

- Alida Friman, palveluohjaaja
kuukaudet 1–9
- Mertsu Ärling, toiminnanjohtaja
sairaanhoitaja, diakonissa Yamk sekä
avustustiimissä Mervi Pamukci ja Martti
Kiveläinen kuukaudet 10–12



Kontaktikertoja ja toimintoja 5301

- Sosiaalitoimistot 1260
- Asuntotoimistot 1300
- Kela 38
- Lastensuojelu 13
- Turvakodit 25
- Ruoka-avustukset 315
- Eri viranomaiset 157
- Erilaisia lausuntoja 214
- Kotikäyntejä 18
- Asiakkaiden yhteydenotot 580
- Hyvällä sydämellä ruokakortit 210

DIAKONISSOSIAALINEN TYÖ

Vuonna 2024 Romano Mission kenttä- ja diakonissosiaalinen työ tavoitti laajasti romaniasiakkaita ja tuki heidän hyvinvointiaan koko Suomen alueella. Toiminta painottui yksilölliseen ohjaukseen, viranomaisyhteistyöhön ja yhteisölliseen tukeen, erityisesti moniongelmaisissa elämäntilanteissa olevien asiakkaiden parissa.

Työn painopiste oli asumisen, toimeentulon ja sosiaalipalvelujen parissa. Työtä tehtiin muun muassa kotikäyntien, Teams-palaverien ja saattamisen kautta viranomaisille ja terveyspalveluihin. Yhteydenottoja tuli runsaasti, ja yksittäisten asioiden selvittäminen saattoi vaatia useita kontakteja eri viranomaistahoihin.

Romano Missio reagoi tilanteisiin, joissa asiakkaat kohtasivat syrjintää tai epäoikeudenmukaista kohtelua, viemällä asioita eteenpäin viranomaisille ja tarjoamalla asiantuntijuuttaan romanikulttuurista. Romaniasiakkaiden ääni nousi entistä vahvemmin esiin yhteiskunnallisessa keskustelussa ja viranomaiskanavissa.

Yhteydenotot vaihtelivat yhdestä puhelusta kuukausia kestäviin prosesseihin, jotka vaativat lukuisia viranomaiskontakteja. Asiakkuudet olivat usein pitkäaikaisia ja katkonaisia – sama asiakas saattoi palata vuosienkin jälkeen takaisin tuen piiriin. Tyypillistä oli, että ongelmat kasaantuivat, ja asiakkailla oli vaikeuksia asioiden hoitamisessa itsenäisesti.

Hyvällä sydämellä -yhteistyö

Erityisesti vuonna 2024 syvennettiin yhteistyötä Helluntaikirkon Hyvällä sydämellä -diakoniatoiminnan kanssa. Tämän kumppanuuden kautta pystyttiin tehostamaan taloudellista tukea, jakamalla ruokakortteja.

Toiminnan vaikuttavuus ja luvut

- Viranomaisyhteistyötä yksilöasiakastyössä: 401 toteutusta, 2 860 kohtaamiskertaa
- Neuvonta ja ohjauspalvelut: 842 tapausta, 921 kohtaamista
- Diakonissosiaalinen työ ja taloudellinen avustus: 500 tapausta, 622 kohtaamista
- Puhelin- ja chat-neuvonta: 3 448 kohtaamista
- Koulutukset ja kulttuurileirit: 15 tilaisuutta, 1 350 osallistujaa

Yhteydenotot kasvoivat vuoden 2024 aikana 10,4 % edellisvuoteen verrattuna, mikä kertoo kasvaneesta luottamuksesta ja palveluiden parantuneesta saavutettavuudesta. Asiakastyytyväisyys kasvoi, ja 78 % asiakkaista koki palvelut aiempaa selkeämmiksi ja lähestyttävämiksi.

Strategian ja arvojen mukainen työ

- Ihmisarvo: Asiakkaita kohdeltiin kunnioittavasti ja yksilöllisesti. Työ oli läsnä olevaa ja tuki asiakkaiden omia voimavaroja vaikeissa tilanteissa.

- Ammatillisuus: Palveluohjaus, kulttuuritulkkaus ja viranomaisyhteistyö toteutettiin asiantuntevasti ja joustavasti mm. kotikäynnein ja etäyhteyksin.
- Oikeudenmukaisuus: Romano Missio puolusti romaniasiakkaiden oikeuksia ja reagoi syrjintään viemällä tapauksia viranomaisten käsittelyyn.
- Yhteisöllisyys: Leirit, vertaistuki ja yhteistyö Hyvällä sydämellä -toiminnan kanssa vahvistivat osallisuutta ja yhteisön tukea.

PROJEKTITOIMINTA



Henkilöstö

- RRT-palvelupäällikkö: Jani Lindroos
- **Naisten Kulma Helsinki:**
 - Katriina Roth (palveluohjaaja),
 - Heidi Ärling (palveluohjaaja)
- **Naisten Kulma Oulu:**
 - Anne Holm (aluekoordinaattori, osa-aikainen)
 - Senja Valentin (palveluohjaaja)
- **Mieserityistyö:**
 - Mertsu Roth (palveluohjaaja, osa-aikainen),
 - Rainer Frisk (palveluohjaaja, osa-aikainen)



Toiminnan laajuus ja vaikutukset

- **Tukipisteiden käyntikerrat:** Naisten Kulmalla Oulu ja Helsinki 595 kertaa.
- **Ryhmätoimintakerrat:** Voimavara- ja viriketoiminnassa 212 kertaa.
- **Teematilaisuudet ja leiripäivät:** 10 teematilaisuutta tai leiripäivää, joissa 168 osallistumiskertaa.
- **Etätuki ja kontaktikerrat:** Naistyö 2021kertaa, miestyö 640 kertaa.
- **Koulutukset ja konsultointi** tavoittivat 2179 viranomaista/opiskelijaa, Koulutusten sisältö painottui rikostaustaisten romanien kohtaamiseen sekä kulttuurilähtöisiin työtapoihin, edistäen palvelujärjestelmien

NAISTEN KULMA - RRT-PALVELUT



Romano Missio hallinnoi STEA-rahoitteista RRT-palvelukokonaisuutta, joka tarjosi kulttuurilähtöistä tukea rikostaustaisille romaneille ja heidän lähiverkostoilleen vankeusaikana, vapautumisen nivelvaiheessa sekä jälkitukena. Toiminta sisälsi Naisten Kulma -tukipisteet Helsingissä ja Oulussa, valtakunnallisen etätuen, miestyön (VOITTO) ja kuntouttavat ryhmät (mm. VOIVA).

Vuonna 2024 toiminta tavoitti 173 rikostaustaista henkilöä ja 27 heidän lähiverkostoonsa kuuluvaa, yhteensä 200 asiakasta. Lisäksi 2 179 viranomaista ja opiskelijaa sai koulutusta ja konsultointia romanikulttuurista. Toimintavuonna asiakkaat osallistuivat 2 021 etätukikontaktiin, 595 käyntikertaan tukipisteillä, ja 157 jalkautuvaan kohtaamiseen. Vaikuttavuus ja tulokset

Rikoksettomuuden osalta saavutettiin merkittäviä tuloksia:

- 54 asiakkaalla havaittiin rikoksetonta elämää 0,5 vuodesta yli 2 vuoteen.
- 19 asiakkaalla purkautui rikosmyönteinen identiteetti.
- 18 asiakasta siirtyi rikosmyönteisestä ajattelusta muutospuheeseen ja omaan elämänpolkuun sitoutumiseen.

Päihdetyön vaikutukset:

- 10 asiakkaalla päihdeongelma katkesi kokonaan.
- 15 asiakkaalla päihdeongelma oli katkeamassa, osittain retkahduksista huolimatta.

Koulutus- ja työelämämyönteisyys kasvoi:

- 27 asiakkaalla havaittiin valmiuksien vahvistumista opinnoissa, työkokeiluissa ja koulutuksiin hakeutumisessa.

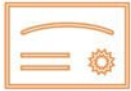
Vanhemmuudessa ja ylisukupolvisessa vaikutustyössä saavutettiin konkreettista muutosta:

- Vanhemmuuden vakautuminen havaittiin 25 asiakkaalla.
- 3 huostaanottoa purettiin ja 3 lastensuojeluasiakkuutta voitiin päättää.

Asiakaspalautteissa nousi esiin, että moni koki elämänhallintansa, hyvinvointinsa ja itseohjautuvuutensa parantuneen. Asunto- ja arjenhallintatyön myötä 29 asiakasta sai tai säilytti asunnon.

Strategian ja arvojen mukainen työ

- Ihmisarvo: Asiakkaita kohdeltiin kunnioittavasti, heidän omia vahvuuksiaan tukien. Tukipisteillä tehty työ oli läsnä olevaa ja kohtaavaa.
- Ammatillisuus: Asiantunteva palveluohjaus, kulttuuritulkkaus ja verkostotyö viranomaisten kanssa mahdollistivat tuloksellisen tuen.
- Oikeudenmukaisuus: Romano Missio toimi rikostaustaisten romanien äänenä, purki ennakkoluuloja ja vahvisti heidän osallisuuttaan.
- Yhteisöllisyys: Ryhmätoiminnot, leirit ja vertaistuki rakensivat yhteyttä ja vahvistivat kuulumisen tunnetta.



Pohjois-Suomen Avi myönsi
RRT/Naisen Kulmalle kunniakirjan
kulttuurilähtöisestä työstään.

Yhteistyö ja tunnustus

Toimintaa toteutettiin yhteistyössä mm. RISE:n, THL:n, seurakuntien, kuntien, Ensi- ja turvakotien, Suomen Romanifoorumin ja Länsi-Suomen romanit ry:n kanssa. Pohjois-Suomen aluehallintovirasto myönsi Naisten Kulmalle kunniakirjan kulttuurilähtöisestä työstään.



Henkilöstö

- Hankevastaava: Pia Kara
- Vastaava ohjaaja: Jasmin Nyman
- Ohjaaja: Mirjam Hagert



Toiminnan laajuus ja vaikutukset

Yksilötuki

- Asiakastapaamiset: 1 738 toteutuskertaa
- Kohdatut henkilöt: 2 983
- Asiakaspuhelut (psykososiaalinen tuki, 30–60 min): 1 738
- Lyhyet asiakaspuhelut (alle 30 min, ei lasketa tapaamisiksi): noin 2 594
- Ammattilaistapaamiset yksilötyössä: 776 krt, noin 165 eri toimijaa

Vertaisryhmät

- Toteutuskerrat: 25
- Osallistujat: 218
- Naisten ryhmä: 13 krt / 125 hlö
- Lasten ryhmä: 10 krt / 77 hlö
- Miesten ryhmä: 2 krt / 16 hlö

Teemapäivät

- Toteutuskerrat: 11
- Osallistujat: 225
- Nuorille: 6 krt / 86 hlö
- Koko väestölle: 5 krt / 139 hlö

ARVOKAS ELÄMÄ - HANKE

Arvokas elämä -hanke 2021–2024



Arvokas elämä oli valtakunnallinen, Stea-rahoitteinen hanke, joka keskittyi romanitaustaisten aikuisten, lasten ja nuorten tukemiseen lähisuhdeväkivallan ehkäisyssä ja käsittelyssä kulttuurisensitiivisesti. Toiminta painottui pääkaupunkiseudulle, mutta koulutus- ja vaikuttamistyötä tehtiin valtakunnallisesti. Hanke päättyi 31.7.2024. Päätösseminaari "Lähisuhdeväkivalta koskettaa" kokosi yhteen opit, kokemukset ja suuntaviivat jatkolle.

Tavoitteet

- Tukea romanitaustaisten henkilöiden irtautumista lähisuhdeväkivallasta ja parantaa selviytymismahdollisuuksia.
- Edistää lähisuhdeväkivaltaa kokevien lasten ja nuorten turvallisuutta ja hyvinvointia.
- Nostaa esiin romanikulttuurille ominaisia tekijöitä palvelujärjestelmissä.

Toimintamuodot

- Yksilötuki: Kolmiportainen malli (neuvonta, säännöllinen ja intensiivinen tuki). Asiakkuudessa oli 159 henkilöä ja 247 asiakkuutta. Tapaamisia oli yli 1700 ja kohdatut henkilöt lähes 3000.
- Vertaisryhmät: Naisille, miehille ja lapsille. Yhteensä 25 ryhmää ja 218 osallistujaa. Ryhmät keskittyivät hyvinvoinnin, tunteiden, itsetunnon ja turvallisuuden teemoihin.
- Teemapäivät: 11 tilaisuutta, 225 osallistujaa. Käsiteltiin mm. väkivaltaa, kunniakäsityksiä ja turvallisuussuunnitelmia.
- Koulutus ja konsultointi: 36 tilaisuutta, 923 osallistujaa. Kohderyhmänä sote- ja kasvatusalan ammattilaiset, opiskelijat ja viranomaiset.
- Tukipuhelin (2021–2022): Pilotoitu toiminto, joka ei saavuttanut odotettua kohderyhmää.

Tulokset

- 74 % asiakkaista koki hyvinvointinsa parantuneen.
- Fyysisen väkivallan käyttö väheni tai loppui 9/13 väkivallantekijän kohdalla.
- Lapsilla ja nuorilla koulupoissaolot ja aggressiivisuus vähenivät, hyvinvointi parani.
- Romanitaustaisten asiakkaiden kohtaaminen kulttuurisensitiivisesti lisääntyi ammattilaisten keskuudessa.
- Kokonaisosallistujamäärä: 1660 henkilöä (2021–2024).

Koulutukset, luennot ja konsultointi

- Toteutuskerrat: 36
- Osallistujat: 923
- Koulutukset ja infot: 21 krt / 784 hlö
- Konsultoinnit: 14 krt / 85 hlö
- Vapaaehtoiskoulutus: 1 krt / 54 hlö

Yhteensä toimintaan osallistui hankekauden aikana (2021–2024) 1 660 henkilöä.



Tuotokset, julkaisut, saavutukset

- Tie selviytymiseen" -opas
- Arvo-tukiohjelma
- THL:n ohjeistuskortti turvakotipalveluista

Tuotokset

- **"Tie selviytymiseen" -opas:** Tietopaketti väkivaltaa kokeville romaninaisille.
- **"Arvo"-tukiohjelma:** Romanikulttuurisensitiivinen työmalli väkivallan kokijoiden ja tekijöiden tukemiseen.

Yhteistyö

- Hankkeella oli laaja yhteistyöverkosto (mm. THL, turvakodit, poliisi, sosiaalipalvelut).
- Keskeinen kehittämiskumppanuus THL:n kanssa tuotti kyselyn turvakotien saavutettavuudesta romaninaisten näkökulmasta.



Henkilöstö

- Hankevastaava: Merts Berg
- Nuoriso-ohjaaja: Jussi Ärling
- Nuoriso-ohjaaja: Angelica Vironen



- Euroopan paras romaninuorten projekti (Phirena Menca, EU)



Toiminnan laajuus ja vaikutukset

- Jalkautumiskerrat: 188
- Kohtaamiskerrat romaninuorten kanssa: 1 089
 - Tyttöjä 13–17 v: 260
 - Naisia 18–29 v: 206
 - Poikia 13–17 v: 392
 - Miehiä 18–29 v: 231
- Puhelimitse tapahtunut yhteydenpito: 242
- Sosiaalinen media (esim. Messenger, TikTok): 312 kontaktia

Yksilö- ja ryhmätoiminta

- Yksilötuki / neuvonta: 35 tapaamiskertaa
- Pienryhmätoiminta: 15 ryhmää / 75 osallistumiskertaa
- Lentopallovuorot: 30 kertaa / 450 osallistumiskertaa

TERNE APRE - NUORTEN VUORO



Terne Apre – Nuorten vuoro on pääkaupunkiseudulla toimiva hanke, jonka tavoitteena on tukea 13–29-vuotiaiden romaninuorten osallisuutta, elämäntilannetta ja positiivisen romani-identiteetin rakentumista. Hanketta rahoittaa Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA). Vuosi 2024 oli hankkeen toinen varsinainen toimintavuosi, jolloin toimintaa kehitettiin edelleen aiempien kokemusten ja palautteiden pohjalta.

Hankkeen työote perustuu matalan kynnyksen kohtaamiseen, luottamuksen rakentamiseen sekä romaninuorten arjen ja kulttuurin tuntemukseen. Nuoria kohdataan siellä, missä he viettävät aikaa – kauppakeskuksissa, ulkotiloissa, somessa ja harrastuspaikoissa – mikä mahdollistaa luontevan yhteydenpidon ja yksilöllisen tuen tarjoamisen. Hankkeen työntekijät ovat usein myös itse romanitaustaisia, mikä lisää nuorten luottamusta ja kokemusta kulttuurisesti turvallisesta kohtaamisesta. Työskentelyssä painottuu erityisesti dialoginen, nuoren omaa toimijuutta vahvistava lähestymistapa.

Tavoitteet ja kohderyhmät

Hankkeen kohderyhmänä ovat pääkaupunkiseudulla asuvat romaninuoret sekä heidän kanssaan työskentelevät viranomaiset ja sidosryhmät. Vuonna 2024 painopisteinä olivat:

- Romaninuorten osallisuuden lisääminen
- Haitallisten selviytymiskeinojen ehkäisy
- Positiivisen romani-identiteetin vahvistaminen
- Kiinnittyminen koulutukseen ja työelämään

Toiminnan tavoitteena oli paitsi reagoida nuorten akuuteissa tilanteissa, myös vahvistaa heidän arjen taitoja, tulevaisuususkkoa ja yhteiskunnallista osallistumista. Lisäksi pyrittiin edistämään viranomaisten ja muiden nuorten parissa toimivien tahojen kulttuuritietoisuutta ja luomaan siltoja palvelujärjestelmän ja romaninuorten välille.

Toiminnalliset vaikutukset

- **Työnhakuun ja koulutukseen liittyvä tuki:**
 - CV- ja työhakemusapu: 15
 - Työkokeilu: 2
 - Työllistyminen: 1
 - Koulutukseen hakenut: 2
 - Koulutuksen aloittanut: 1

Arjenhallinta ja hyvinvointi:

- Asumistuki: 5
- Rahankäyttöön apua: 4
- Terveellisten elämäntapojen ohjaus: 5
- Harrastuksen aloittanut: 13
- Päihteettömänä pysynyt: 6
- Päihdeapua saanut: 4
- Ohjattu turvalliseen vapaa-aikaan: 48
- Uusia ystävyyssuhteita löytänyt: 7

Koulutus- ja verkostotoiminta

- Koulutukset viranomaisille ja verkostoille: 2 tilaisuutta / 15 osallistujaa
- Verkosto- ja yhteistyötapaamiset: 73 kpl
- Vapaaehtoiset: 2 henkilöä (Oulu ja pääkaupunkiseutu)

Tavoitettu osallistujamäärä yhteensä: 144 henkilöä (nuoret, viranomaiset, vapaaehtoiset, yhteistyötahot)

- Romaninuoria (13–29 v): 102
- Viranomaisia (esim. sosiaalitoimi, lastensuojelu, poliisi): 20
- Oulun romaninuorisuustyön osallistujia: 22

Tunnustus ja näkyvyys

Hanke sai edelleen näkyvyyttä niin kansallisesti kuin kansainvälisesti:

- Valinta yhdeksi Euroopan parhaista romaninuorten projekteista (Phirena Menca, EU)
- Ylen Romano Mirits -radio-ohjelma nosti esiin hankkeen saavutukset
- Sosiaalinen media (TikTok, Facebook, Messenger) oli keskeinen väylä yhteydenpitoon, toiminnan esittelemiseen ja nuorten tavoittamiseen

Sosiaalisen median kanavat mahdollistivat nopean reagoinnin ja madalsivat yhteydenoton kynnyistä. Nuoret pystyivät ottamaan yhteyttä hankehenkilöstöön anonyymisti ja turvallisesti, millä oli suuri merkitys luottamuksellisen asiakassuhteen syntymisessä.

Erityisen tärkeäksi osoittautui hankkeen työntekijöiden läsnäolo nuorten arkiympäristöissä ja vapaa-ajan viettopaikoissa. Tämä lähestymistapa on osoittautunut vaikuttavaksi: nuoret itse raportoivat turvallisuudentunteensa merkittävästä kasvusta, kun he saivat viettää aikaa turvallisessa tilassa yhdessä hankkeen henkilöstön kanssa. Hankkeen mukanaolo arjessa mahdollisti monille nuorille ensimmäisen positiivisen ja kannustavan kontaktin aikuiseen, joka ymmärtää heidän taustaansa ja tarpeitaan.



Henkilöstö

- Projektipäällikkö:
Tuula Åkerlund
- projektityöntekijä:
Miranda Vuolasranta



Mestareita ja kisällejä aikuiset ja

kisällejä lapset yhteensä 78

- Kurikka 1/4/16
- Kemi 1/8/3
- Lahti-Nastola 1/6/0
- Nurmijärvi-Klaukkala 1/3/2
- Kuopio 1/19/2
- Mikkeli 1/5/2
- Jyväskylä 1/1/0
- Kotka-Kouvola 1/1/0
- Tampere 1/1/1

ROMANIKIELI SUKUJEN SILTANA – ROMANITŠIMB ĤLEĤTENGE SAR POOR

Romanikieli sukujen siltana – Romanitšimb ĥleĥtenge sar poor

Romanikielen elvyttämiseen tähtäävä hanke **Romanikieli sukujen siltana – Romanitšimb ĥleĥtenge sar poor** käynnistyi syyskuussa 2024 ja jatkuu toukokuuhun 2025 saakka. Hanke toteutetaan Romano Mission hallinnoimana, ja sitä rahoittaa Suomen Kulttuurirahasto.

Hanke pohjautuu Suomen romanikielen elvytysohjelman toimenpiteisiin, ja sen päätavoitteena on romanikielen suullisen käytön edistäminen sekä kielen tunnettuuden ja käytön lisääminen erityisesti lapsiperheissä.

Hankkeen päätavoitteet:

- Suullisen romanikielen käyttöön rohkaiseminen ja taitojen vahvistaminen.
- Sukupolvien välisen kielen siirtymisen tukeminen.
- Kielen elävöittäminen arjen tasolla koulutuksen, materiaalien ja mentoroinnin avulla.

Toimenpiteet ja tulokset vuonna 2024

1. Mestari–kisälli -verkosto

Vuoden 2024 aikana perustettiin valtakunnallinen mestariverkosto, johon kuuluu kymmenen romanikieltä hyvin hallitsevaa henkilöä eri puolilta Suomea. Mukana ovat seuraavat paikkakunnat: Kemi, Oulu, Kuopio, Mikkeli, Kurikka, Jyväskylä, Kotka–Kouvola, Lahti–Nastola, Nurmijärvi–Rajamäki–Klaukkala, Vantaa–Helsinki ja Tampereen seutu.

Mestarien tueksi liittyi kaksi seurantajäsentä, joiden tehtävänä on tukea mentorointiprosessia ja jakaa omaa osaamistaan yhteisissä kokoontumisissa.

Mestarit ovat aloittaneet pienryhmämuotoisen toiminnan omilla paikkakunnillaan. Kisälliryhmien koko vaihtelee yhdestä lähes kahteenkymmeneen osallistujaan. Ryhmissä on mukana eri-ikäisiä osallistujia – varhaislapsuudesta eläkeikään – ja kussakin ryhmässä harjoitellaan aktiivisesti romanikielen käyttöä arjen tilanteissa.

Toimintaa on toteutettu viikoittain etäyhteyksillä Teamsin välityksellä sekä lähitapaamisissa. Näissä kokoontumisissa käsiteltiin mentoroinnin periaatteita, käytiin läpi elvytysohjelman painopisteitä ja jaettiin materiaaleja ryhmätoiminnan tueksi.

2. Asiantuntijayhteistyö

Hankkeen koordinoinnissa tehtiin yhteistyötä Opetushallituksen sekä Helsingin yliopiston kielipedagogiikan dosentti Heini Lehtosen kanssa. Hän on tukenut koordinaattoreita kielen omaksumisen ja elvyttämisen pedagogiikassa.

3. Oppimateriaalien kehittäminen

Syksyllä 2024 käynnistettiin romanikielen oppimateriaalien kokoaminen ja kehittäminen. Mestareille jaettiin alkuvaiheen materiaaleja, kuten ääni- ja videotiedostoja sekä kirjallisia harjoituksia. Näiden pohjalta aloitettiin digitaalisen materiaalipankin rakentaminen, joka julkaistaan kokonaisuudessaan Romano Mission verkkosivuilla 2025. Materiaalit tukevat suullista kielitaitoa ja ovat sovellettavissa eri-ikäisille ja -tasoisille kielenoppijoille.

4. Viestintä ja osallistaminen

Hankkeen näkyvyyttä lisättiin aktiivisesti viikkotiedotteilla ja sosiaalisen median sisällöillä. Romano Mission viestinnän asiantuntija ja hankkeeseen osallistunut median alan opiskelija ovat tuottaneet sisältöjä viikoittain, jotka houkuttelevat erityisesti nuoria ja perheitä mukaan. Romanikielisiä keskusteluja ja osallistavia sisältöjä, kuten kielipäivähaasteita ja keskusteluvideoita, on jaettu somekanavissa matalan kynnyksen lähestymistapana. Käytetyt materiaalit on kerätty Romano Mission sivujen intraan projektiin osallistuvien käyttöön.

Yhteenveto vuodesta 2024

Vuosi 2024 oli hankkeen onnistunut käynnistysvaihe. Toimintaa on rakennettu tavoitteellisesti ja laaja-alaisesti eri puolille Suomea. Mestari-kisälli-toimintamalli on osoittautunut toimivaksi ja saanut osallistujilta hyvää palautetta. Kielenkäyttöä on lisätty sekä perheissä että yhteisöissä, ja syntyneet vuorovaikutussuhteet rakentavat vahvaa pohjaa romanikielen elpymiselle tulevaisuudessa.



JÄRJESTÖJEN JA TALOYHTIÖIDEN EDUSTUS VUONNA 2024

Vuonna 2024 RM oli edustaja monissa järjestöissä ja taloyhtiöissä, mikä heijastaa sen laajaa vaikuttavuutta ja yhteistyön merkitystä.

Järjestöt

1. Sosiaali- ja Terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA - Tuki ja rahoitus Romano Mission projekteille.
2. Lastensuojelun Keskusliitto - Yhteistyö lastensuojelutyön kehittämiseksi.
3. Suomen Sosiaali- ja Terveys Ry (Soste) - Osallistuminen sosiaali- ja terveystaloyhtiöiden vaikuttamistyöhön.
4. Kirkkopalvelut ry - Yhteistyö kirkon diakonian ja sosiaalityön aloilla.
5. Hyvinvointiala HALL ry - Edustus sosiaali- ja terveysalan toimijoiden verkostossa.
6. Allianssi ry - Nuorisotyön kehittäminen ja nuorten osallisuuden tukeminen.

7. Sininauhaliitto ry - Yhteistyö päihdetyön ja syrjäytymisen ehkäisyn alueilla.
8. Romaniasiaian Neuvottelukunta (RONK) - Osallistuminen romaniväestön asioihin liittyvään valtakunnalliseen neuvottelukuntaan.
9. Romanikielen elvytysryhmä, Opetushallitus (OPH) - Edistetään romanikielen säilymistä ja käyttöä.
10. HUM – Holokaustin uhrien muisto ry - Osallistuminen holokaustin muiston vaalimiseen ja koulutustoimintaan.

Taloyhtiöt

1. As Oy Vilppulantie 2 - Edustus asumisympäristön kehittämiseksi.
2. Kiinteistö Oy Koskenraitti - Osallistuminen kiinteistön hallinnollisiin asioihin.



JÄRJESTÖN TALOUS

RM järjestötyön merkittävin taloudellinen tukija oli Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus - STEA. Se myönsi järjestölle yleisavustuksen sekä hanke- ja projektiavustukset. Kuntien ja seurakuntien tuki oli pienimuotoista, mutta järjestön palvelutoiminnan kannalta se oli välttämätöntä.

Rahoituslähteet vuonna 2024

Rahoitus	TULO €	MENO €	Ali- ja ylijäämä
STEA - Yleisavustus	186 322	180 975	5 346
STEA – RRT-palvelut	341 915	334 821	7 093
STEA – Terne Apre -Nuorten vuoro	176 000	175 259	741
STEA – Arvokas Elämä	87 466	82 451	5 015
MUUT			
Päiväkumpu	1 317 495	1 394 777	-77 282
Kirkkohallitus	8000	6000	2000
Helsingin kaupunki	0	0	0
Paikka auki	46 441	39 707	6 734
ESR – Hyvällä sydämellä ruokakortit	8 400	8 400	0
Suomen kulttuurirahasto	20 000	10 208	9 792
ESR – Aktiivinen toimijuus, Romano Mission osatoteutus	60 744	60 744	0



TOIMINNANJOHTAJAN LOPPUYHTEENVETO

Vuosi 2024 oli Romano Missiolle muutoksen, kasvun ja tarkoituksen vuosi. Se haastoi meitä, mutta myös antoi mahdollisuuden tarkastella työmme ydintä – sitä, miksi olemme olemassa ja kenelle teemme työtä. Tänä vuonna toimintamme tavoitti lähes 6 000 ihmistä eri puolilla Suomea: romaneja, perheitä, viranomaisia, opiskelijoita ja yhteistyötahoja. Tämä ei ole vain luku – se on osoitus siitä, että työmme on merkityksellistä ja tarpeellista.

Keskityimme kolmeen asiaan: palveluiden vaikuttavuuteen, viestinnän uudistamiseen ja strategiseen suunnan kirkastamiseen. Rakensimme uuden brändin, jonka taustalla on yli sadan vuoden kokemus, mutta katse on tulevassa. Kehitimme johtamista, prosesseja ja rakenteita, jotta voimme toimia entistä läpinäkyvämmiin ja tehokkaampiin romanien hyvinvoinnin hyväksi.

Vuoteen mahtui myös haasteita. Stean yleisavustuksen jääminen saamatta vuodelle 2025 oli monelle meistä henkisesti raskas kokemus – mutta se ei pysäyttänyt meitä. Päinvastoin: se teki näkyväksi sen valtavan voiman, joka syntyy yhteisöstä ja se pakotti myös katsomaan, missä on työn ydin. Työntekijöiden, vapaaehtoisten ja kumppaneiden yhteinen sitoutuminen kantoi läpi vaikeiden aikojen. Tästä haluan esittää **vilpittömän kiitokseni** – jokainen teistä on osa tätä tarinaa.

Mutta ehkä kaikkein koskettavinta oli nähdä, miten romanit eri puolilla Suomea kokivat tulevaisuutensa kuulluiksi, nähdyiksi ja tuetuiksi. Kun asiakas kertoo ensimmäistä kertaa uskaltaneensa puhua unelmistaan tai kun nuori löytää paikan, jossa saa olla oma itsensä, tiedämme, että olemme oikealla tiellä. Tämä työ ei ole vain hallintoa ja lukuja – se on elämää, tarinoita ja toivoa.

Tulevaisuuteen katsomme päättäväisinä. Strategiamme 2025–2030 antaa meille selkeän suunnan, mutta sydän työlle löytyy kohtaamisesta, kunnioituksesta ja kulttuurisensitiivisyydestä. Uskon, että yhdessä pystymme rakentamaan romaniyhteisöä, että yhteiskuntaa, jossa jokainen romani voi kokea olevansa arvostettu, osallinen ja tärkeä.

Olemme enemmän kuin järjestö – olemme liike, jonka ytimessä on ihmisarvo. Ja sen liikkeen te mahdollistatte – te, jotka olette kanssamme tässä työssä.

Lämmin kiitos kuluneesta vuodesta.

– **Mertsi Ärling**, toiminnanjohtaja
Romano Missio ry